

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Copensteinivus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaque omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Concio Qvarta. De infernali pœna sensus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

Sicut homines beati quidem Angeliserunt gloriosiores.

Perora. Quare, 1. Psalm. 2. *Servite Domino in timore, & exultate ei cum tremore.* Item, *Apprehendite disciplinam, ne quando irascatur Dominus, & pereatis de via iusta, cum exarserit in breui iracundus.* 2. Valuit apud Niniuitas ad poenitentiam denunciatio futuræ euersionis: & minus posset apud nos poenæ ac metus damnationis? 3. Achab idololatra, & persecutor Prophetarum, audita ab Elia comminatione de interitu suæ domus, poenituit in sacco flens, &c. & gratiam obtinuit. 2. Reg. 21. 4. Quod igitur nauæ ad Ionam indormientem tempestati; idem ad vosego: Ion. 1. *Quid tu somno deprimeris? Surge, & inuoca Deum tuum, si forte cogitet Deus de nobis, & non pereamus.* Heu quam fragili in cymba vitæ ferimur? Eiciemur: Ergo prius surgamus, oremus, &c.

CONCIO QUARTA.

De infernali poena sensus.

Dives epulo, Luc. 16. *cum esset in tormētis: & vidit Abraham à longe: & Lazarum in sinu eius, clamans dixit: Crucior in hac flamma.* Vnius exemplum est omnium.

Cuius occasione nos

- I. Poenas esse infernales necesse est.
- II. De poena sensus.
- III. Qui possit in animas agere ignis infernalis.

P A R S I.

Poenas esse infernales necesse est.

AThei fuerint, qui infernales esse poenas negarint. 1. Greg. *Nam sicut beatitudo latificat: ita credi necesse est, quod in die exitus sui ignis improbos exurat.* 2. *Quid? Tot Sancti, Prophetæ, &c. tanta talia que de inferno finxissent? Eorum causa deuitandorū talia perpeti voluissent?* 2. Hier.

Epist. ad Pammach. An putamus, quod iocando Prophetæ predicent, ridendo loquantur Apostoli, Christus infantiliter comminetur? Sed ioci non sunt, vbi supplicia intercedunt: Si iocando passi sunt, credantur & iocando locuti.

II. Alexander Aphrodisæus Philosophus sic ad Antoninum Imp. argumentatur: *Si Deus post mortem non remuneret pios, puniretque impios; id fiet, quia Vel ignorat acta vitæ: Vel ad puniendum est impotens; Vel negligens: atque ita deficeret cum scientia, potentia, iustitia; ac proinde nec Deus foret.* Iterum S. Gregorius 3. Dial. c. 44. *Si falsum est, quod minatus est, vt ab iniustitia corrigeret: etiam falsa est pollicitus, vt ad iustitiam prouocaret: Sed quis hoc diceret, vel insanus presumeret?* Quare. Mat. 25. *qui bona egerunt, ibunt in vitam æternam: qui vero mala in ignem æternum.*

P A R S II.

De poena sensus.

POENA sensus existit damnatis ab igne, dæm. &c. hancque patiuntur geminam, ait Scotus 4. dist. 44. q. 2. In ipsa sua essentia spiritali intensissimam, ab igne ministro Dei. Et in animæ facultatibus singulis. Intellectus intelligens cur, quid, quomodo patiat, desperabit ob captiuitatem: voluntas furet ob calamitatem: memoria odit ob æternitatem.

Post iudicium item corpus patietur in partibus ac sensibus singulis: vt damnati clamare queant: Thren. 1. *O vos omnes, qui transitis per viam vitæ mortalis, attendite, & videte, si est dolor sicut dolor meus.* Vx! Deus Psalm. 87. *omnes fluctus iræ tuæ induxisti super me quoad omnes partes corporis ac animæ.*

Visus patitur tenebras. 1. Nam Iob 5. *Per diem incurrent tenebras.* 2. Psalm. 34. *Fiant viæ illorum tenebra.* 3. Psalm. 106. *Sedentes in tenebris & vmbra mortis, vinclos in mendicitate & ferro.* 4. Sap. 17. *Vinculis tenebra-*

Ccccc bra-

brarum, & longa noctis compediti, inclusi sub
 tellis fugitivi perpetuae providentia iacuerunt,
 & c. 5. Aegyptiis, Exod. 10. tenebrae quanta
 plaga erat? at infernae spissiores. 6. Tobias
 pius queritur caecatus cap. 5. Quale gau-
 dium erit mihi qui in tenebris sedeo, & lumen
 caeli non video? Vt inferni querentur. 7. A-
 naxagoras Glaxom. omnem beatitudi-
 nem in solis pulcritudine contuenda po-
 nebat: atque ad hoc se natum afferebat.
 Quo etsi erret; docet tamen quantum
 sint malum tenebrae.

Infelix ergo oculorum voluptas, quae
 tantas accersis penas! Audite me, Cupedi-
 nei, timorem Domini docebo vos: lasciviusne
 libet adhuc ludere ocellulis? In orco quas
 cernitis Veneres, Parides, Iunones? & c.
 An Furias, Medusas, Megaras, hydras?
 Quin imitamini Iob c. 31. *Pepigi, ait, fœdus
 cum oculis meis. Ad quid? Psalm. 8. Quoniam
 videbo caelos tuos, opera digitorum tuorum lu-
 nam, & stellas, quae tu fundasti.*

Auditus, heu, quibus obtundetur? 1.
 Iob 37. *Clamabunt, & ululabunt propter vim
 brachij tyrannorum. Et Clamabunt, & non
 exaudient, propter superbiam malorum.*

2. Babylonis everfa, Apoc. 18. ac incen-
 sa clamores pro oculi horrorem ac
 stuporem concitarunt: at ludus ad ulu-
 latus tartareos cruciatorum & crucian-
 tium.

Odoratus hauriet foetores omnium
 orbis facium, quae post iudicium de-
 fluent in orcum, teste S. Basilio. 2. Vnde
 Ps. 39. *infernus dicitur lacus miseriae, & lu-
 tum factis.* 3. Tum etiam damnatorum de
 cadaveribus ascendit fetor, Isa. 34.

4. Ponantur in diata salut. c. 39. ait:
 si vnius damnati cadaver in orbe foret,
 momento totum lue inficeret. 5. Martha
 quid dicis de fratre, Ioann. 11. *Quatridua-
 nus est, iam fetet? Quantum fetet bit mille-
 narius damnatus?* 6. Crudele istud Dio-
 nylij fuit; qui ut Virgilius canit.

*Corpora corporibus iungebat mortua vivis,
 ut foetore enecti contabescerent. Verum
 id ad inferos, iocus erat. Vae delicatulis,
 quibus Isa. 3. erit pro suavi odore fetor. Qua-
 re Psalm. 49. intelligite haec, qui oblivisimini
 Deum: ne quando rapiat, & non sit qui eripiat.*

Gustus, vah, ut torquetur? 1. Psalm. 58.
 Famem patientur ut canes. 2. De meretri-
 ce, Apoc. 18. *In vna die venient plaga eius,
 mors, & luctus, & fames, & igne comburetur:
 quia fortis est Deus, qui iudicabit illam.* 3. Epu-
 lo, Luc. 16. nominatim linguam refrigera-
 ri petebat. 4. Ierem. 13. *Cibabo eos absynthio.*
 5. Ps. 47. *Calix in manu Domini vini meri ple-
 nus mixto, & inclinavit ex hoc in hoc. Verum-
 tamen sax eius non est exinanita, bibent omnes
 peccatores terrae.*

Tactus ignibus cruciabitur, non So-
 domæis, Gen. 19. Non Elianis, 3. Reg. 18. cae-
 lo lapsus etiam saxa absumsit. 1. Sed ignis,
 qui Isa. 34. *nocte & die non extinguetur, in
 sempiternum ascendit fumus eius.*

2. Nam Apoc. 14. *cruciabantur igne &
 sulphure in conspectu Angelorum sanctorum,
 & fumus tormentum eorum ascendet in saecula
 saeculorum.* 3. Psalm. 20. *Pones eos ut clibanum in
 tempore vultus tui. Dominus in ira sua contur-
 bavit eos, & deuorabit eos ignis.*

Qui tamen ignis non lucet; Deo ita iu-
 bente: 1. Psalm. 28. *Vox Domini interciden-
 tis flammam ignis, & lucem ab eo separan-
 tis: sic in Babylonica fornace abtulit ca-
 lorem igni.* Dan. 3. 2. Vnde Greg. 9. Mor. c.
 49. *Flamma vitiorum, concremationem
 habet, & lucem non habet.* 3. Plane nolite ad
 istum ignis pictus est. Isa. 33. *Quis poterit
 habitare de vobis cum igne deuorante? Quis ha-
 bitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis?*
 4. Infamis est, inque proverbio, *Bos Pha-
 laris* cui inclusi rei lento subiecto igne
 torrebantur. Immane supplicium.

at risus est ad or-
 cum.

PARS

P A R S III.

Qui possit in animas agere ignis infernalis?

I. Causam affert difficultatis, quod is ignis sic elementaris: & corporeum in Spiritum agere non possit: cum inter agens & patiens esse contactus debeat; at ibi esse non possit. Torfit hoc Theologos, vt in varias abierint opinioniones.

Prima. Sunt, qui purent damnatos tantum videndo ignem pati. Vnde Greg. 4. Dial. Ignem eo tempore patitur anima, quo videt. At hoc per accidens.

Imagi-
natione.

Secunda. Alij opinantur, animas ignem apprehendendo vt inimicum, cruciari. 1. Secundum Psalm. 13. Trepidauerunt timore vbi non erat timor. 2. Greg. 4. Dial. Quia anima se cremari concipit, crematur. At ita infernus esset tantum imaginarius. Dein est incredibile subtilissimos spiritus imaginari se cremari, cum non cremantur.

Hyper-
physicac
ualiter.

Tertia. Alij rectius: Ignem aiunt corporeum in Spiritus agere. 1. Greg. 4. Dial. Colligere ex dictis euangelicis possumus, quod incendium non solum anima videndo: sed etiam experiendo patitur.

Verum is ignis non agit, vt pure materialis; sed vt instrumentum Dei quo virtutis est ideo eleuatis: qua in spiritus agere subtilissime possit. 1. Pene sicut materix Sacramentorum accedente Verbo sublimantur ad actiones supernaturales, ita is ignis infernalis.

2. Deinde tortor hic constringit Spiritus, vt vim eius defugere nequeant; sicque captiuat intellectum, vt prater penas vix aliud intelligant. 3. Vnde Magister sent. ait. Si viuens hominis incorporeus Spiritus tenetur in corpore, cur etiam non teneretur post mortem corporeo igne? 4. Gregor. 4. Dial. Cum Veritas diuitem in igne perhibeat damnatum: quis in am sapiens reproborum animos teneri ignibus neget?

5. Augustinus, l. 21. Ciu. ait: Vt in generatione anima se corpori vnit, hocque amat & animat: ita & cum igne infernali vnitur in pœnam suam. 6. Gregorius, in Mora. ait Si incorporeus spiritus in hoc teneri corpore potest, quod viuificat: quare non pœnaliter ibi tenetur, vt mortificetur.

III. Verum, sciendum est: 1. dolorem spirituum non esse passionem appetitus sensitui in organo corporeo: sed esse affectum voluntatis abhorrentis.

Quis pro-
prie sit cru-
ciatus in-
ferni.

2. Non omnes demones torqueri in inferno, sed aliquos in aere. Nam, ait S. Thomas, congruum est vt homines ad salutem dirigantur ministerio Angelorum non solum directo bonorum: sed & indirecto malorum per tentationes, at cum Deo vincendas. De aereis spiritibus agit Eph. 2. & 6. Et Aug. 8. ciu. 22. Sunt autem aliqui cacangeli in inferno. Isa. 14. De tracta est ad inferos superbiatua. 2. Pet. 2. Rudentibus inferni in tartarum tradidit cruciandos. Ratio D. Tho. est. Quia vt Beatis ad sunt angeli ad gaudium in cœlis: ita damnatis demones ad pœnam in tartaro.

Demones
aliquos in
aere uo-
gati.

3. Post iudicium extr. omnes damnati in orcum compingentur. Matt. 25. Item ledicti, &c. Ratio. Quia tunc cessat causa, nimirum tentatio, ob quam in hoc orbe vagabantur. Deinde etsi ratio & modus non euidenter nobis liqueat, quo damnati ab igne discrucientur: factum tamen est irrefragabile.

Vsq; ad
iudicium.

4. Quia damnati flammis coguntur clausi ac capti, ideo orcus dicitur portas areas, & vates ferreos habere. Pl. 106. Atque illa abhorrentis voluntatis detestatio est ipsa discruciatio flammis inuoluta & constricta animæ. Quare hæc memorare nouissima tua, &c.

Qua porta
& vates
inferni.

* *
*

Ccccc 2 CON-